

Nr 15.

Av herr **Anderson** i Knapasjö **m. fl.**, om anslag för anläggning av elektriska kraftstationer vid mindre vattenfall å landsbygden.

Landsbygdens elektrifiering är ett spörsmål, som, i anledning av nu rådande tidsförhållanden, blivit synnerligt aktuellt. Men jämväl då normala tider åter inträda, är det ett oavvisligt krav att till ljus och kraft för jordbrukets behov kunna tillvarataga den mängd kraftkällor, som finnas i våra vattenfall. Riksdagen har jämväl under senare åren beaktat detta förhållande och har i anledning av dess beslut dels en utredning blivit igångsatt rörande landsbygdens allmänna elektrifiering, dels en statskonsulent blivit tillsatt, som har att biträda vid uppgörande av plan till anläggande av kraftstationer och ledningars framdragande.

Så långt har det alltså blivit sörjt för att en allmännare elektrifiering av landsbygden skall komma till stånd. Men skall denna allmänna elektrifiering av landsbygden bliva till verkligt gagn för hela vår jordbrukarebefolkning, måste jämväl småbrukareklassen i de avlägsnare landsdelarna komma i åtnjutande av denna förmån. På många av dessa småbrukareorter finnes i tillräcklig mängd smärre vattenfall, vilkas utnyttjande skulle tillförsäkra den omkringliggande bygden tillräckligt med ljus och kraft för de göromål, vartill denna kraft lämpligen kan användas, såsom tröskning, vedsågning o. d., varigenom den dyrbara människo- och djurkraften kan sparas. Flera dylika smärre vattenfall ha under senare

tid utnyttjats, till allmän tillfredsställelse där så kunnat ske. Men bristen på kapital lägger hinder i vägen för ett mera allmänt utnyttjande av dessa mindre kraftkällor.

Enligt vår mening är det ett statsintresse av stor betydelse att få dessa kraftkällor utnyttjade till jordbrukets gagn, vadan riksdagen bör träda hjälpande emellan. Den igångsatta utredningen kommer säkerligen att draga ut på tiden, kommer knappast att omfatta de små vattenfallens utnyttjande som kraftkällor och i varje fall ej att gagna kapitalfattiga bygder, därest icke jämväl för ändamålet ställes kapital till förfogande. Likasom också syftet med statskonsulentens verksamhet förfelas av samma anledning.

Småbrukarebefolkningen i mången landsända för en mycket strävsam kamp mot dyrtid och skattetryck. Resultatet av jordbruksdriften äventyras ofta av frost och torra. För minskande av alla dessa småbruksdriftens svårigheter har riksdagen villigt brukat träda hjälpande emellan genom att ställa anslag utan återbetalningsskyldighet eller billiga lån till småbrukarnes förfogande. Småbrukarnes strävan måste gå ut på att lägga torva efter torva under plojen till förmerande av åkerarealen. Och jord fattas sällan. Stora vidder ligga fortfarande under väntan på kultivering. Men armar saknas till dess utförande. Ju mer befintliga naturkrafter kunna tagas i anspråk för småbruksdriften, ju mer lösgöras de krafter, vilka kunna förvärva jord till sädesproduktion och genom ändamålsenliga avdikningar hindra småbrukarens fiender, frost och torra, att utöva sitt skadliga inflytande på småbruksdriften.

Alltså, varje fattenfall, som befinneres därtill lämpligt, även inom avlägsen småbrukarbygd, bör utnyttjas till frambringande av ljus och kraft för småbrukets behov i omkringliggande bygd. Men då kapital till anläggningskostnaden oftast saknas, bör riksdagen träda hjälpande emellan genom att ställa medel till förfogande för anläggningens utförande.

Vi vilja alltså föreslå, att riksdagen måtte besluta

att anslå ett belopp av 500,000 kr., som ställas till Kungl. Maj:ts förfogande att användas för anläggning av elektriska kraftstationer vid mindre vattenfall å landsbygden, antingen att lämnas som anslag utan återbetalningsskyldighet som bidrag till anläggningskostnaden eller ock som räntefria lån att efter

viss tid återbetalas, allt i enlighet med de villkor och föreskrifter, som kunna komma att av riksdagen och Kungl. Maj:t beslutas.

Stockholm den 21 januari 1918.

C. Edor Anderson.

A. Danielsson.

Swen Jönsson.

S. J. Persson.

Albert Mossberg.

Gust. Eklund.

Rob. Karlsson.

Anders Johansson.
